

“Det kunne have ændret vores liv for evigt”

I sommeren 2020 blev det tydeligt for enhver, at stroke er en både frygtelig og frygtelig demokratisk sygdom, der kan ramme alle:

Ung som gammel, høj som lav.

Ud af det blå blev Prins Joachim og Prinsesse Maries liv slået ud af kurs, da Prinsen blev ramt af en blodprop i hjernen under parrets sommerferie i Cahors.

I dette interview taler Prins Joachim og Prinsesse Marie for første gang sammen ud om Prinsens stroke, om de tanker, de gjorde sig, den frygt, som lejrede sig i dem – og taknemmeligheden, de føler ved livet i dag.

Af Ulf Joel Jensen,
Birgitte Hysse Forchhammer
og Tue Byskov Bøtkjær
Foto: Emmanuel Aguirre
og Ulf Joel Jensen

”Jeg vidste med det samme, at der var noget alvorlig galt med hans hjerne. Jeg kunne se hans ansigtslammelse, det var – det var meget, meget forfærdeligt. Det er billeder, som for altid er i mit hoved”

Prins Joachim er i dag kommet sig helt efter sit stroke og er for længst påbegyndt sit arbejde ved Den Danske Ambassade i Paris.

Den 24. juli 2020 var en varm dag i det centrale Sydfrankrig. For Prins Joachim og Prinsesse Marie havde det været en dag som så mange andre i deres sommerferie. Prinsen havde samme eftermiddag givet et interview til den franske avis *La Dépêche du Midi*, som blandt andet handlede om parrets tilknytning til regionen Le Lot og Cahors. Senere betegnede journalisten interviewet som afslappet og behageligt, og hen under aftenen tog parret sammen med deres to børn, Prins Henrik og Prinsesse Athena, til selskab hos Prins Joachims franske kusine.

Kusinen bor med sin familie bare fem minutters kørsel fra Dronningens franske slot, Chateau de Cayx. Efter ankomsten sidder Prins Joachim og Prinsesse Marie sammen i en sofa på terrassen. Alt er fortsat fredeligt og fordrageligt i den lune sommeraften, men da Prins Joachim begynder at tale med sin fætter, bemærker Prinsessen omgående, at noget er galt. Endda helt galt:

”Jeg kan høre, at han ligesom vrøvler. Og når man kender min mand og ved, hvor-

dan han taler og formulerer sig, så ved man, at det er helt usædvanligt. Et sekund troede jeg, at han måske drillede, men da jeg ser over på ham, ved jeg med det samme, at det er meget alvorligt”, fortæller Prinsesse Marie.

Dette er første gang, at parret sammen fortæller om de dramatiske timer, hvor Prins Joachim rammes af en blodprop i hjernen og de efterfølgende dage og uger, hvor parret gradvist finder tilbage til livet og hverdagen. De ønsker med dette interview at kaste lidt lys over, hvad der foregik, og hvordan de har oplevet hele forløbet, og de har set frem til at dele det med Hjernesagens læsere,

hvor mange har oplevet noget lignende. Men de understreger også, at det ikke har været nogen let proces:

”Vi har glædet os til at fortælle om det, men da jeg begyndte at tænke på, hvad jeg ville sige, så var det faktisk rigtig hårdt at gå tilbage i. Jeg vidste ikke, jeg ville blive ramt af det igen, men det blev jeg”, siger Prinsesse Marie.

Vidste med det samme, at den var helt gal

På terrassen i Frankrig beder Prinsessen sin mand om at gentage, hvad han lige har fortalt sin fætter. Til Prins Joachims udtalte forbløffelse:

”De fortæller, at det er meget slemt og alvorligt, og at jeg skal videre til akut operation hos specialisterne i Toulouse med det samme. Den rute kender jeg også ud og ind, men i løbet af de første måske 10 minutter døser jeg hen. Og så er jeg ude af billedet”

Interviewet blev afviklet på Zoom mellem Hjernesagens landsformand, direktør og journalist i København og Prinsen og Prinsessen i Paris.

”Jeg kan intet mærke. Når du har tænkt en sætning, så har du allerede hørt den formuleret inde i dig selv, og derfor forekommer den klar og tydelig. Så jeg bliver forbløffet over, at hun beder mig gentage. Da jeg ser over på Marie, kan jeg af hendes udtryk godt se, at noget er galt. Men jeg kan intet mærke”, siger Prins Joachim og slår ud med armene.

Interviewet gennemføres på grund af coronarestriktionerne på en videoforbindelse mellem København og Paris, hvor parret taler med Hjernesagen fra den danske ambassade. Prinsesse Marie griber Prinsens hånd og klapper ham på armen, inden hun fjerner blikket fra hans ansigt og ser direkte ind i skærmen, mens hun igen understreger:

”Jeg vidste med det samme, at der var noget alvorlig galt med hans hjerne. Jeg kunne se hans ansigtslammelse, det var – det var meget, meget forfærdeligt. Det er billeder, som for altid er i mit hoved”. Heldigvis er Prinsessen ikke et sekund i tvivl om, hvad hun skal gøre. Sammen med Prinsens kusine får hun omgående slået alarm. Hun ved, at der ingen tid er

at spille, og bliver derfor også meget bange, da hun erfarer, at der ikke er en ambulance tæt på. De befinder sig cirka en halv times kørsel fra Cahors, hvor det nærmeste hospital er, og Prinsesse Marie er smerteligt klar over, at hvert eneste minut tæller. Til alt held viser der sig at være et redningskøretøj fra brandvæsenet meget tæt på, og det bliver med det samme omdirigeret, så den første hjælp faktisk når frem på bare 15 minutter. Derfra går alting endnu hurtigere:

”Det påfaldende er, at jeg kan huske alt. Jeg har ingen smerter, og jeg har ingen black outs. Jeg kan huske, at jeg hører redningsbilen komme, de kommer op til mig, jeg bliver lagt på bære og spændt fast. De lægger måleinstrumenter og drop og taler hele tiden med mig. Vi kører med fuld fart ind til Cahors, og den tur kender jeg som min egen bukse-lomme, så mens jeg ligger der, ved jeg lige nøjagtig, hvilken rute vi kører”, forklarer prins Joachim.

Prinsesse Marie er med i redningskøretøjet ind mod Cahors, mens børnene og parrets hund Cerise bliver hos Prinsens

”Det var SÅ tæt på en tragedie, som kunne have ændret vores liv for evigt. Vi er meget taknemmelige for at være sammen i dag og kunne snakke med jer om det”

kusine. Det går hurtigt; turen, som normalt tager omkring en halv time, er overstået på 20 minutter, og undervejs tester redderne Prinsens tilstand: De beder ham skiftevis spænde den ene og den anden hånd, men prins Joachim har nu helt mistet følelsen i venstre side af kroppen fra ansigtet og ned til foden. De ankommer til hospitalet i Cahors mellem klokken 21 og 22, og Prins Joachim bliver omgående kørt ind til scanning.

”Det kan jeg også huske. Og derefter stod det klart for dem, at de ikke havde ka-

paciteten til at behandle mig i Cahors. De fortæller, at det er meget slemt og alvorligt, og at jeg skal videre til akut operation hos specialisterne i Toulouse med det samme. På det her tidspunkt er klokken nok blevet 23-24 stykker om aftenen, og jeg kører videre med ambulance mod Toulouse. Den rute kender jeg også ud og ind, men i løbet af de første måske 10 minutter dør jeg hen. Og så er jeg ude af billedet”.

Tragedien var meget tæt på

På denne anden transport kan Prinsesse Marie ikke være med. Hun bliver efterladt tilbage i Cahors, mens ambulancen hamrer mod Toulouse.

”Det var virkelig forfærdeligt. Jeg kunne ikke være med i ambulancen, og jeg havde ingen bil i Cahors. Derfor skulle jeg hurtigst muligt finde en bil, så jeg kunne køre efter. Jeg var hurtig til at give dem mit mobilnummer, så jeg kunne vide en smule om, hvad der skete, når jeg ikke kunne være med. De sagde til mig, at hans tilstand blev forværret, og da jeg spurgte dem om, hvad der var det værste, der kunne ske, ville de ikke tale for meget om det. Men de var meget bekymrede”, fortæller Prinsessen.

Prins Joachim ankommer til Toulouse ved et-tiden om natten. Prinsen er stadig ikke ved bevidsthed, men hele beredskabet venter på ham: Han bliver omgående scannet igen og bliver kørt ind på operationsstuen omkring klokken to. Her foretager lægeteamet en såkaldt trombektomi: En operation, hvor man fører et kateter ind gennem lysken, hele vejen op til hjernen, hvor blodproppen sidder. Her griber man den og trækker den ud, så blodforsyningen og ilttilførslen genoprettes.

Det viser sig, at Prinsen har en kegleformet blodprop, tre millimeter i diameter og 13 millimeter lang, som sidder fire-fem centimeter efter halspulsårens første forgrening. Den har lukket for omkring halvdelen af blodtilførslen, men det er i virkeligheden held i uheld, at proppen er så stor: For det gør lægerne i stand til at få fat på den og trække den ud.

”Det var SÅ tæt på en tragedie, som kunne have ændret vores liv for evigt. Vi

*”Man skal ALDRIG tro, at det bare går over.
Man må simpelthen ikke tro, at det bare er et ildebefindende.
Hvis man selv er i stand til det, så ring 1-1-2”*

er meget taknemmelige for at være sammen i dag og kunne snakke med jer om det. Jeg er så taknemmelig for, at han kan smile og genkende mig”, siger prinsesse Marie, som gennemgik en frygtelig nat i uvished, mens Prinsen lå på operationsbordet.

”Omsider kunne jeg trække vejret igen”

For hende er denne periode næsten den værste. Hun er på dette tidspunkt nået frem til hospitalet i Toulouse, men er alene med Prinsens kusine og sine egne frygtelige tanker. Ventetiden føles uendelig lang:

”I den første fase var det nødvendigt, at jeg var fokuseret og på. Men pludselig sidder jeg bare og venter. Man bliver virkelig ked af det, fordi man kan se billederne af ulykken for sig igen og igen. Og man kan se en person, som er fuldstændig hjælpeløs, og som ikke kan gøre noget. Jeg var bange for, at vi ville miste ham som person. Hans fysiske lamelse bekymrede mig meget mindre, og det, der var vigtigt, var at redde hans hjerne. Hans evne til at tale og tænke”, fortæller hun.

Ventetiden skulle vise sig at blive meget lang med alt for god tid til at tænke og forestille sig det værste: Først klokken otte om morgenen får Prinsesse Marie for første gang nyt fra operationsstuen – og det er heldigvis gode nyheder.

”Jeg vidste, at han ikke kunne reagere med det samme, men jeg måtte bare se

ham. Så jeg gik ind til ham og var hos ham i to minutter. Han kan ikke huske det i dag, men jeg spurgte, om han kunne smile til mig – og da jeg så, at han kunne smile med begge sider af ansigtet, følte det, som om jeg omsider kunne trække vejret igen”, siger Prinsessen.

På dette tidspunkt er Prins Henrik og Prinsesse Athena stadig hjemme i Cahors. Prinsesse Marie har fået fat i sin mor, men hvor Prinsens familie hjemme i Danmark får besked om den frygtelige ulykke om natten, får børnene først nyt, da Prins Joachim er vågnet igen: Helt bevidst har Prinsessen valgt at vente med at fortælle dem noget, indtil der er sikre, gode nyheder:

”Børnene er – ja, man skal være forsigtig med børnene. Der er ingen grund til at skræmme dem med udsigten til dårlige nyheder, hvis det nu ender med at gå godt”, siger hun.

”Du har reddet mit liv!”

Parret har deres lille hund, Cerise, med på ambassaden til interviewet, og nu hopper den op ved siden af Prinsesse Marie i et forsøg på at få del i opmærksomheden. Prinsessen sender den retur på gulvet, og Prins Joachim tager over:

”Jeg har slet ingen fornemmelse af tiden. Som Marie siger, kan jeg ikke huske den første gang, hun er inde hos mig. Men da jeg vågner ved middagstid næste dag, står Marie lige ved siden af – det kan jeg huske. Det var et meget specielt øjeblik, for selvom jeg ikke helt havde forstået, hvad der var fat, så var jeg godt klar over, at jeg havde bevæget mig på en knivsæg. Det første jeg sagde til hende, var ”Du har reddet mit liv!” Jeg var ufatteligt heldig”.

Heldig overhovedet at være i live, men også heldig med at have Prinsessen ved sin side i hele forløbet, pointerer han:

”Jeg har oplevet, hvordan Marie med øjeblikkeligt overblik greb situationen, og at hun med sine snarrådige indgreb og handlinger var den, der førte an, indtil jeg blev overdraget til ambulanceførerne i Cahors og sendt videre til Toulouse. Hun var fantastisk! Hun gik i soldatermode,” siger Prinsen og vender sig mod sin hustru:

”En ting er, at du styrede den akutte situation. Men alt, hvad der med et militært sprog hedder logistikken, håndterede du også i dagene lige efter. Altså: Børnene skulle passe og ses efter i mindst seks timer om dagen, når du var nede i Toulouse, hunden skulle plejes, der skal købes ind til mad osv. Inden for 12 timer af hændelsen så havde du mønstret din mor, og der var styr på situationen”. Prins Joachim vender sig igen mod skærmen og videokoblingen til København, inden han konkluderer:

”Marie var både supermand og blæksprutte på en gang.”

Det udsagn får Prinsessen til at protestere og indvende, at det er en almindelig kvindelig egenskab at være blæksprutten i et forhold, men Prins Joachim insisterer:

”Jo, du var. Og jeg ved, at jeg med Marie har en snarrådig, kærlig, omsorgsfuld og sikker støtte”.

”Da jeg vågner ved middagstid næste dag, står Marie lige ved siden af – det kan jeg huske. Det var et meget specielt øjeblik”

Et skift i rollerne

Efter den vellykkede operation lå Prins Joachim på intensiv afdeling i fem dage. Derefter fulgte yderligere fem dages indlæggelse, inden han blev udskrevet og omsider kunne se sine børn igen.

”Det var først, da jeg blev udskrevet, at jeg så andre end Marie. Altså at komme hjem og se børnene – det var... Selvfølgelig ved jeg, at de er i de bedste hænder, men at kunne se dem, holde dem, røre dem – ja, genkende og tale med dem. Hvis det var gået galt, så havde de fået en patient hjem på en bære – eller i værste fald skulle de for evigt tage på hospitalet for at besøge deres far, ikke sandt? Det held, den lykkelige omstændighed, at jeg stadig kunne holde om dem, røre

ved dem – vise dem, at jeg var tilbage...”, siger Prinsen og lader afslutningen af sin sætning hænge i luften.

Hjemme på Chateau de Cayx tog parret fat på rehabilitering og Prinsens rekonescensperiode. I starten havde han med egne ord gummiben og kunne kun meget lidt fysisk. Sammen gik de dagligt små ture omkring slottet, fulgte lægernes ordrer og tog den med ro. Taknemmelige for igen at være sammen og fælles om en enorm glæde, men alligevel var de første dage og uger ikke uden udfordringer:

”I forhold til hvordan vi havde det bagefter, så var det faktisk lidt tricky. Jeg var bange for at lade ham være alene.

Hjerner er vores speciale

Rammes man af hjernerystelse, skader eller sygdom i hjernen, påvirkes hele tilværelsen.

Få støtte til at forbedre dine personlige og faglige funktioner så du kan vende tilbage til et aktivt liv.

Har du

- erhvervet hjerneskeade
- langvarige følger efter hjernerystelse

Har vi

- træning
- støtte og samtaler
- en god mulighed for at møde andre i samme situation

Brug

vores erfaringer, og få igen et aktivt liv med job, fritid, familie og venner

Kontakt os

på tlf. 35 32 90 06 og hør om netop dine muligheder

Center for Hjerneskeade & Commotio-enheden
Amagerfælledvej 56 A, 2300 København S | Tlf. 35 32 90 06

www.cfh.ku.dk

Er du irriteret over, at din skinne sidder fast på dine sko?

Dialock® er et system vi har udviklet til dig, der bruger Dropfodsskinne. Med et simpelt greb er det muligt at skifte din skinne over på flere sko. Det giver frihed i hverdagen til at lave mange aktiviteter med samme skinne til forskelligt fodtøj.

Bandagist Jan Nielsen – En verden fuld af muligheder

Kontakt os for information eller se www.bjn.dk
– Vi vil så gerne dele vores viden!

Bandagist Jan Nielsen A/S • 33 11 85 57 • klinik@bjn.dk • www.bjn.dk

Jeg var bange for, at det skulle ske igen. For hvad hvis det skete, når han er alene? Det var ikke let. Og hver gang, jeg så på ham, gik billederne gennem mit hoved: Hele tiden så jeg billederne fra ulykken for mig. Det var hårdt”, fortæller Prinsesse Marie.

Oveni dette var der også sket et skifte i parrets relationer:

”Normalt er Joachim den stærke viking, som aldrig, aldrig er syg. Men lige pludselig er den, der altid har været den stærkeste, det ikke mere: Nu var det faktisk mig, der skulle være den stærke. Det var mærkeligt, men også godt, fordi det er en del af det at være sammen: Man skal altid være der for hinanden”, forklarer hun, og Prins Joachim supplerer:

”Det, at bytte rundt på rollerne, kan faktisk bringe noget positivt med sig”.

Det hjælper at tale om det

I dag er parrets hverdag tilbage. Prins Joachim er begyndt på sit nye job som forsvarsattaché i Paris, og han har et enkelt meget klart råd til andre, der skulle komme ud for noget lignende:

”Man skal ALDRIG tro, at det bare går over. Man må simpelthen ikke tro, at det bare er et ildebefindende. Hvis man selv er i stand til det, så ring 1-1-2 eller kald på hjælp på en eller anden måde. Lad være med at tænke, at det kan rystes af eller soves væk. Man skylder sig selv og så sandelig også sine pårørende at tage det alvorligt”, understreger Prins Joachim.

Selv har han i dag slet ingen mén af ulykken, men parret har efterfølgende gjort sig mange tanker:

”Jeg har været helt usandsynlig heldig,

”Jeg spurgte, om han kunne smile til mig – og da jeg så, at han kunne smile med begge sider af ansigtet, føltes det, som om jeg omsider kunne trække vejret igen”

og måske netop derfor har min post-traumatiske fase været langtrukken. Jeg taler ikke om stress-symptomer eller den slags, men der er tanker, som

*”Jeg var bange for,
at vi ville miste
ham som person.
Hans fysiske
lammelse bekymrede
mig meget mindre”*

hele tiden kommer tilbage: Der er ting fra barndommen, ungdommen og oplevelser, som kommer tilbage i et nyt skær, fordi det nu har bundfældet sig på en anden måde. Og så den der vished om, at du ikke kan regne sandsynligheden ud for, hvor heldig jeg har været: Fra den opståede ulykke, hvor Marie griber ind, over hvert led hele vejen igennem, indtil det kirurgiske indgreb, hvor vi lykkeligtvis er tæt på nogle af de største specialister på lige præcis det her felt i Frankrig, hvis ikke hele verden. Alting har været en følge af gode, lykkelige omstændigheder. Alt er gået op i en højere enhed. Oplevelsen af at være omgivet af de helt rigtige personer i hver eneste fase af forløbet – oplevelsen af, jamen lad os bare sige det, som det er – svineheld. Alt det her er en del af den posttraumatiske oplevelse”, siger Prins Joachim.

Parret har brugt hinanden, børnene og familien i deres mentale helingsproces, og de understreger begge gang på gang vigtigheden af at have nogen at tale og dele sine tanker med, så man ikke ender med at stå helt alene.

”Det hjælper meget at kunne tale om det, men det, der er mærkeligt, er, at det er svært at tale med en person, som ikke selv har oplevet det – ikke har stået i situationen. Det skal virkelig være en person, man kender godt. For det er meget intimt at tale om sådan noget, og det er utrolig vigtigt, at man har fat i nogen, som forstår, hvad man taler om”, understreger prinsesse Marie, mens Prinsen nikker bekræftende:

”I mikromålestok kan der også være en vis form for terapi for Marie og jeg i at tale om den her dag og hele forløbet på den her måde. Vi håber at kunne være

med til at kaste lidt lys over tingene, men det kan også gavne os selv”, siger han, og Prinsesse Marie tager over:

”Ja, som jeg sagde i starten, så har det været svært at skulle tale om det igen. Det er hårdt at gå ind i det, men nu har jeg det bedre”, siger hun med et smil. En anden trøst midt i den forfærdelige tid i de første dage efter ulykken var den bølge af sympati, som skyllede ind over parret fra nær og fjern, kendte og ukendte i både Danmark og udlandet:

”Det var meget rørende og en kæmpe-støtte for mig at høre alle dem, som med det samme tilkendegav en medfølelse i den brede offentlighed. Vi var ikke alene, og der var mange mennesker, som tænkte på os – det var helt fantastisk og virkelig en stor hjælp”, siger Prinsesse Marie, og hendes mand nikker igen:

”Ja, det var meget, meget hjertevarmende. Også at der straks var nogen, der sagde, hør nu her – han er patienten, men der er altså også en ved siden af, der lider som første tilskuer”.

Man skal være der for familierne

Både Prins Joachim og Prinsesse Marie er meget bevidste om, at heldet og forsynet har tilsmilet dem. De er begge overbeviste om, at Prinsens far, afdøde Prins Henrik, har holdt en beskyttende hånd over sin søn i den mest kritiske tid. Og de tænker også meget ofte på de personer, der har været noget lignende igennem, men har oplevet mindre held end dem selv. Hvor ulykken har ramt lige så hårdt, men efterladt langt flere mén.

”Det er svært ikke at tænke på, hvad der kunne være sket, og jeg synes, at vi har lært, at det er forfærdeligt for den, der bliver ramt, men lige ved siden af står der nogen andre, som det er lige så frygteligt for. Det må man aldrig glemme”, siger Prins Joachim, og Prinsessen supplerer:

”Familierne – man skal tænke på familierne og være der for dem”.

”Præcis! Der har en organisation som Hjernesagen en stor rolle, og det er et vigtigt budskab at bringe videre”, slutter Prinsen af.

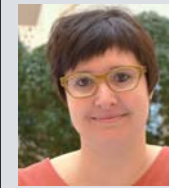
Hjernesagen
Vi tager hånd om hjernen

**Gratis medlems-
rådgivning**
34 10 20 30

Rådgivning på social- og sundhedsområdet

social@hjernesagen.dk

Husk at skrive dit telefonnummer, når du sender en e-mail.

Maja Klamer Løhr

Rådgiver
Tors.

kl. 9.30-12 og 12.30-14

Vibeke Lodberg

Rådgiver

Man., tirs. og torsdag

kl. 9.30-12 og 12.30-14

Anne Birgitte

Rasmussen

Sygeplejeske

Man., tirs. og onsdag

kl. 9.30-12 og 12.30-14

Neuropsykologisk rådgivning

neuropsykolog@hjernesagen.dk

Elisabeth Maina

Korfitsen

Neuropsykolog

Tirs. kl. 9.30-11.30

Juridisk rådgivning om forsikring og erstatning

sk@kroerfink.dk

Søren Kroer

Advokat

Man. - fre. kl. 9-16

Juridisk rådgivning om arv og testamente

testamente@hjernesagen.dk

Asmus

Deleuran

Advokat

Husk at skrive dit telefonnummer. Advokaten ringer til dig med svar.